

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic (nr. 311 din 01.11.2021)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și menționează următoarele considerente.

I. Obiecții de ordin general

1. Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă de deputata în Parlamentul Republicii Moldova, dna Apostolova R., în conformitate cu prevederile art. 73 din Constituție și art. 47 alin. (1) al Regulamentului Parlamentului.

2. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr. 264/2005, prin completarea acesteia cu un nou articol, *art.14¹. Înselării și beneficii sociale medicului.*

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. În conformitate cu prevederile consemnate la art. 34 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, autorul proiectului asigură efectuarea expertizelor economice, financiare, anticorupție, juridice sau a altei expertize prevăzute de legislație, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate de actul normativ. Remarcăm lipsa acestor expertize la proiectul dat.

5. Subsecvent, ținând cont de obiectul de reglementare al proiectului de lege și de funcțiile atribuite Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, consemnate în punctele 6-8 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.148/2021, este relevant ca proiectul să fie remis spre examinare și avizare ministerului de resort, fiind astfel în concordanță cu prevederile art. 32 alin.(1) și alin.(4) din Legea nr. 100/2017.

6. Totodată, reținem atenția asupra avizării proiectului de către Compania Națională de Asigurări în Medicină, întrucât potrivit acestuia,

cheltuielile ce țin de scutiri/reduceri la procurarea anumitor medicamente, asigurare, în caz de necesitate cu tratament medical peste hotare urmează a fi acoperite din fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

7. De asemenea, este necesară avizarea proiectului de lege de către Casa Națională de Asigurări Sociale, deoarece proiectul de lege prevede acordarea indemnizației unice în caz de decesul medicului, mutilării acestuia sau încadrare în grad de dizabilitate survenite în legătură cu exercițiul funcției.

8. Fără a diminua importanța proiectului de lege, dar și reieșind din faptul că acesta implică cheltuieli bugetare, menționăm norma alin.(4) al art. 131 din Constituția Republicii Moldova, care expres stabilește că *"orice propunere legislativă sau amendament care atrag majorarea cheltuielilor bugetare pot fi adoptate numai după ce sunt acceptate de Guvern."*

În acest context, dar și ținând cont de faptul că, transferurile de la bugetul de stat reprezintă una din sursele de finanțare a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și a bugetului asigurărilor sociale de stat, reținem prevederile din Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova, art.58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, precum și prevederile art. 17 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014. În aceste condiții, este necesar ca proiectul de lege să fie avizat pozitiv de Guvern, înainte de a fi supus votului în plenul Parlamentului.

De asemenea, menționăm că Curtea Constituțională a Republicii Moldova în jurisprudența sa a stabilit că, necesitatea obținerii acceptului prealabil din partea Guvernului pentru adoptarea unei propuneri legislative sau a unui amendament care implică majorarea sau reducerea veniturilor/cheltuielilor bugetare este determinată de complexitatea procesului bugetar în ansamblul său și, respectiv, de responsabilitatea Guvernului pentru executarea bugetului de stat. (Hotărârile Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 11/2014; nr. 28/2020; nr. 8/2020)

Totodată, în jurisprudența sa Curtea a reținut că, pentru a garanta dreptul la ocrotirea sănătății și în scopul realizării asigurării obligatorii de asistență medicală, este necesară existența fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală, care se constituie pe baza primelor de asigurare achitate de către plătitorii stabiliți de legislație (Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.18/2015).

10. În conformitate cu prevederile consemnate la Art.I din proiect, medicul urmează să beneficieze de legitimație de serviciu. Reținem în acest sens că, legitimația de serviciu se eliberează pentru anumite categorii de profesii drept confirmare a împuternicirilor acordate și pentru a se legitima (spre exemplu de control în cazul funcționarilor fiscali). Or, în cazul dat, ținând cont de natura funcției exercitate, locul desfășurării atribuțiilor (instituții medicale) nu este clară necesitatea unei legitimări. Este de remarcat că, autorul proiectului nu argumentează în Nota informativă

necesitatea acordării legitimației de serviciu medicilor pentru elucidarea aspectului respectiv.

11. *In lato sensu*, subliniem că, legitimația de serviciu nu reprezintă temei pentru acordarea de indemnizație/reducere/scutiri sau alte facilități după cum este prevăzut în proiect. Din acest considerent, în vederea asigurării clarității normei juridice, potrivit art. 3 alin.(1) din Legea nr. 100/2017, este necesar de a delimita statutul legitimației de serviciu de alte drepturi și garanții care pot fi acordate medicilor în exercițiul funcțiilor acestora.

12. Proiectul de lege este lipsit de claritate în partea ce ține de acordarea *indemnizațiilor prevăzute de lege* - lit.a) alin. (1) din art.14¹ de la Art. I din proiect, or, acest fapt este inerent pentru a stabili mărimea și condițiile de acordare a indemnizației, întru asigurarea respectării prevederilor consemnate la art. 3 alin.(1) lit. d) din Legea nr. 100/2017.

13. Totodată, constatăm că, proiectul prevede la Art. I acordarea de „scutiri”, „reduceri” și la procurarea anumitor medicamente și articole cu destinație specială. Referitor la completarea enunțată, menționăm că potrivit Anexei nr. 2 din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2021 nr. 256/2020, medicamentele sunt compensate în temeiul Subprogramului „Asistență medicală primară”. În situația de referință, este necesară în primul rând delimitarea noțiunilor „scutiri” și „reduceri” la procurarea medicamentelor de „medicamente compensate” pentru a fi prevăzute în Programele de cheltuieli ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

14. Cu referire la *scutirile și reducerile la plata dobânzilor pentru credite imobiliare și pentru încheierea contractelor de locațiune*, subliniem că la momentul actual în temeiul Legii nr. 293/2017 privind unele măsuri în vederea implementării Programului de stat „Prima casă”, beneficiarii care întrunesc condițiile de eligibilitate statuate la art. 4 sunt în drept să solicite acordarea unui credit ipotecar cu respectarea cerințelor consemnate la art. 6. Totodată, menționăm că art. 5 din Legea nr.293/2017, stabilește expres că participarea băncilor în cadrul Programului este voluntară.

Prin urmare, instituțiile financiare nu pot fi obligate să acorde scutiri și reduceri la plata dobânzilor pentru creditele imobiliare, medicilor în baza legitimației de serviciu. Or, acordarea creditelor de către bănci este realizată în temeiul art. 14 alin.(1) lit. b) din Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, cu respectarea cadrului normativ emis de Banca Națională a Moldovei, în acest sens.

15. Totodată, subliniem că în partea ce ține de asigurarea cu transport public gratuit, în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, reținem că, medicul, în conformitate cu art. 15 alin.(2) lit. g) din Legea nr. 264/2005, este în drept să *folosească fără restricții orice mijloc de transport din contul statului pentru exercitarea de urgență a obligațiilor profesionale, în funcție de situații concrete*.

16. De asemenea, potrivit Art.I din proiect, în baza legitimației de

serviciu, *medicul beneficiază de asigurarea, în caz de necesitate cu tratament medical peste hotare*. Întrucât cheltuielile respective urmează a fi acoperite anual din fondul asigurării obligatorii de asistență medicală, este inerent ca acestea să fie prevăzute în Legea nr. 256/2020, în scopul respectării prevederilor consemnate la art. 4 alin.(1) din Legea nr. 100/2017.

În acest context, menționăm că Curtea Constituțională a Republicii Moldova atenționează asupra faptului că prevederile art.20 alin.(3) din Legea ocrotirii sănătății nr.411/1995 stabilesc că, asistența medicală prevăzută la alin.(2) lit. b)-g) din același articol, care include și **asistența medicală**, prevăzută în Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, **se realizează în limita mijloacelor financiare ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală**, constituite în modul stabilit de legislație. (pct.27 din Decizia Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 34/2017)

17. Cu referire la tratamentul gratuit balneo-sanatorial, o data la doi ani, subliniem că în conformitate cu prevederile art. 35 alin.(4) din Legea nr. 411/1995 ocrotirii sănătății, sistemul triajului medical și modul de trimitere a bolnavilor la tratament balneo-sanatorial sunt stabilite de Ministerul Sănătății, de comun acord cu Consiliul federației Sindicatelor Independente din Moldova. Prin urmare, dreptul la tratament gratuit balneo-sanatorial este asigurat, inclusiv medicilor. În cazul acordării unor drepturi speciale, în raport cu cele generale, acest fapt trebuie corelat cu prevederile art. 35 alin.(4) din Legea nr. 411/1995, în vederea asigurării respectării prevederilor consemnate la art. 3 alin.(4) lit. a) din Legea nr. 100/2017.

18. În partea ce ține de acordarea indemnizației ca urmare a decesului în exercitiul funcției, a mutilării sau în caz de încadrare în grad de dizabilitate în legătură cu exercitiul funcției, remarcăm că, dreptul la asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale este garantat de stat, iar asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale face parte integrantă din sistemul public de asigurări sociale, potrivit art. 1 și art. 2 alin.(2) din Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale nr. 756/1999.

Adițional, relevăm că întru apărarea drepturilor sale profesionale, în conformitate cu prevederile statuate la art. 14 lit. e) și art. 15 alin.(2) lit. c) din Legea nr. 264/2005, medicul este în drept să *i se repare prejudiciul cauzat prin vătămare a sănătății în legătură cu activitatea profesională, inclusiv specifică în condiții de permanent risc pentru sănătate și viață*.

În lumina celor expuse, reținem asupra faptului că proiectul actului normativ necesită a fi corelat cu prevederile Legii nr. 756/1999 și Legii nr. 264/2005 întru respectarea prevederilor statuate la art. 3 alin.(4) lit. a) din Legea nr. 100/2017.

19. Cu referire la oferirea înlesnirilor, garanțiilor și compensațiilor suplimentare medicilor care exercită atribuțiile profesionale în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, relevăm că în perioada stării de urgență prin *Legea nr. 69/2020 cu privire la instituirea unor măsuri în*

perioada stării de urgență în sănătate publică și modificarea unor acte normative, la Art. IV, Art. VI și Art. VI¹, sunt prevăzute garanții salariale lucrătorilor medicali în legătură cu detașarea acestora, precum și acordarea indemnizației unice ca urmare a infectării cu infecția de Covid-19.

În situația de referință este relevant de a stabili categoriile și forma de acordare a înlesnirilor, garanțiilor și compensațiilor pentru a asigura corelarea cu prevederile actelor normative cu care se află în conexiune potrivit art. 3 alin.(4) lit. a) din Legea nr. 100/2017.

20. Urmare a celor enunțate, atenționăm asupra faptului că în cazul aprobării unor modificări din proiectul de lege supus avizării, care determină alocarea mijloacelor financiare din bugetul asigurărilor sociale de stat, este necesar de a modifica respectiv Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2021 nr.256/2020, fapt care necesită respectarea prevederilor statuate la art. 63 alin.(5) și art. 64 alin.(3) din Legea nr. 100/2017.

II. Din punct de vedere al respectării cerințelor tehnicii legislative și uzanței de redactare a actelor normative,

- denumirea actului normativ necesită a fi revizuită în conformitate cu prevederile art. 42 alin.(4) din Legea nr.100/2017, care stabilește expres că *dacă se modifică un singur act normativ, în denumirea noului act se indică numărul, anul și denumirea integrală a actului normativ modificat*. Astfel, denumirea proiectului de lege urmează a fi prezentată în felul următor:

„LEGE pentru modificarea Legii nr.264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic”;

- partea dispozitivă a Art. I se va reda în următoarea formă: *”Legea nr. 264/2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 172-175, art.839), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 14¹ cu următorul cuprins: ”*

20. La Art. II, referitor la intrarea în vigoare a proiectului de lege la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, expunem că art. 56 alin.(1) din Legea nr. 100/2017 prevede că, de regulă, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Alin. (3) al articolului menționat *supra* expune expres cazurile în care poate fi stabilită o altă dată de intrare în vigoare a actelor normative. Relevăm, că Nota informativă nu cuprinde motive ce ar justifica urgentarea intrării în vigoare a proiectului de lege.

În concluzie, proiectul de lege avizat necesită a fi revăzut prin prisma obiecțiilor înaintate, iar oportunitatea adoptării acestuia rămâne la latitudinea Parlamentului.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală